

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ здобувачів вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Клінічна психологія»

Ухвалено Вченою радою КІСПП
Протокол №3
від 29 грудня 2020 р.

Голова Вченої ради

Б.Г. Херсонський

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний екзамен зі спеціальності 053 Психологія має на меті визначення готовності магістрантів-випускників до реалізації професійних функцій психолога. Програма для складання атестаційного екзамену розроблена відповідно до освітньо-професійної програми Клінічна психологія другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія і відповідає вимогам якісної підготовки психологів.

У програмі відображено основні вимоги до випускників магістратури спеціальності 053 Психологія Київського інституту сучасної психології та психотерапії, які оволоділи загальними та фаховими компетентностями відповідно до навчального плану підготовки магістрів.

Основною вимогою до психолога є сформованість у нього готовності до самостійної професійної діяльності в умовах українського суспільства, що швидко трансформується.

Головна мета атестаційного екзамену зі спеціальності – перевірка досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньої професійною-програмою, а саме:

- здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів;
- узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки;
- робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій;
- розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість;
- доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях;
- оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації;
- вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності;
- здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності;
- здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Випускники повинні:

знати:

- головні теорії психологічної науки;
- методологічні основи психологічного дослідження;

- методичні засади дослідження в галузі психології;
- провідні теоретичні моделі окремих галузей психології;
- технології практичної психологічної роботи.

вміти:

- критично аналізувати психологічні концепції та підходи;
- самостійно визначати концептуальні основи дослідження;
- планувати емпіричне дослідження;
- визначати потребу в психологічному втручанні та допомозі;
- забезпечувати вирішення психологічних проблем в різних галузях суспільної практики.

АТЕСТАЦІЯ

Оцінка результатів складання атестаційного екзамену зі спеціальності здійснюється за 100-бальною системою контролю знань, прийнятою в інституті та національною шкалою, і відображається у відповідних відомостях і протоколах роботи Екзаменаційної комісії (ЕК).

Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Національна оцінка
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81	C	Добре (в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок)
64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63	E	Задовільно (задовольняє мінімальні критерії)
1-59	F	Незадовільно

Усі екзаменаційні завдання зазначені в екзаменаційному білеті з атестаційного екзамену. Підсумкова оцінка атестаційного екзамену є середньозваженою оцінкою за кожну складову екзаменаційного завдання.

Повторне складання (перескладання) атестаційного екзамену з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Критерії оцінки знань при складанні атестаційного екзамену зі спеціальності:

1. Оцінка «відмінно» – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань з опорою на обов'язкову та додаткову літературу.

2. Оцінка «добре» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, спирається при цьому на обов'язкову літературу. Але при викладі деяких питань глибина та аргументація не є достатніми, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

3. Оцінка «задовільно» – студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускає окремі суттєві неточності та помилки.

4. Оцінка «незадовільно» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає при цьому суттєві неточності.

ПЕРЕЛІК ТЕМ:

Тема 1. Психологія в системі знань

Специфіка психологічного знання у порівнянні з іншими гуманітарними та природничими науками. Структурні елементи психологічного знання. Проблема предмету та об'єкту в психології. Проблемні напрямки в психології. Можливості побудови єдиної психологічної теорії. Проблема каузальності в психології.

Тема 2. Методологія як спосіб досягнення та побудови наукового знання

Функції сучасної методології. Рівні методології, їх основна характеристика та значення в науковому дослідженні. Проблеми та труднощі, кризові явища сучасної методології. Методологічна криза в психологічній науці. Категоріальний апарат сучасної методології психології. Загальнонаукові та конкретно-наукові принципи, їх роль у науковому пізнанні психіки. Сутнісний зміст принципів детермінізму, розвитку, цілісності, системності, відносності, додатковості. Методологічні особливості психології як науки. Базові ідеології в психології. Методологія психоаналізу як еkleктика природничих та гуманітарних наук.

Тема 3. Зв'язок науки з методологією

Поняття про науку як спосіб пізнання дійсності. Наукові категорії: підхід, теорія, концепція. Поняття наукової теорії та концепції. Поняття наукового закону в психології. Закони діалектики як передумови принципів діяльнісного підходу. Основні методи психології. Науковий метод. Сучасні наукові школи в психології. Основні ознаки та характеристики наукового дослідження. Наукова, практична, дослідницька діяльність психолога.

Тема 4. Методологічна структура психології

Категорії та поняття в психології: особливості, походження. Проблема відсутності єдиної категоріальної системи в психології. Співвідношення базисних та метапсихологічних категорій. Когнітивістика як міждисциплінарна галузь дослідження. Категорії свідомого та підсвідомого у психології. Категорія психічного, шляхи його пізнання. Категорії статичної та динамічної, раціонального й

іраціонального у психології. Категорії образу, переживання, мотиву у психології. Категорії особистості та діяльності у психології.

Тема 5. Напрями сучасної психотерапії

«Страсбурзька декларація» та її вплив на розвиток сучасної психотерапії. Етичні засади психотерапії. Психотерапія та психологічне консультування — спільне й відмінне. Загальні поняття психоаналізу, метод «вільних асоціацій». Концепція особистості З.Фройда — топографічна та динамічна моделі. Основні напрями психоаналізу. Основні поняття гештальттерапії. П'ятишарова структура неврозу за Ф.Перлзом. Невротичні механізми за Ф.Перлзом. Основні поняття теорії К.Роджерса. Особистість, що повноцінно функціонує. Основні концептуальні поняття психодрами. Основні фази психодрами.

Тема 6. Технології психологічного тренінгу

Тренінг у роботі з групою. Тренінгова група як засіб та середовище для змін учасників. Морально-етичні проблеми, що виникають при роботі в тренінговій групі. Алгоритм та принципи побудови тренінгових програм. Методичні засоби тренінгу (компоненти тренінгу). Динамічні процеси в тренінговій групі. Фази розвитку тренінгової групи. Проективні техніки в тренінговій роботі. Ролі та функції ведучого тренінгу. Робота з групою та груповою динамікою в діяльності тренера. Застосування ігрових технологій в тренінговій роботі. Критерії успішності тренінгової роботи.

Тема 7. Психологія здоров'я особистості

Психологія здоров'я: системний підхід. Психологія здоров'я — нова область знання про людину. Підходи до поняття здоров'я. Завдання психології здоров'я. Відмінності між психологічним і психічним здоров'ям. Вплив критичних навантажень та екстремальних факторів зовнішнього середовища на функціонування психіки та формування психічних станів. Формування та перебіг стресу. Психічні стани при гострому та хронічному впливі стресора.

Тема 8. Проблема особистості в сучасному світі

Психологічні проблеми особистості у сучасному світі. Сучасні теорії розуміння особистості, їх відмінність. Психологічні особливості сучасного світу: інтеграція, глобалізація, різноспрямованість. Особистість у сучасному освітньому просторі: американський, європейський та пострадянський простори. Особистість та глобалізація: криза ідентичності, нова якість життя, тощо. Особистість та міграційні процеси: криза ідентичності, соціальна напруженість в країнах, що приймають, зміни етнокультурного вигляду мігрантів тощо.

Тема 9. Клінічна психологія та психодіагностика

Стадії розвитку мозку в онтогенезі. Поняття і види нейромедіаторів. Основні концепції виникнення психосоматичних захворювань. Діагностика та лікування психосоматичних хворих. Поняття про норму та патологію в клінічній психології. Розділи клінічної психології та їх зв'язок з іншими науками. Сенсорні процеси та

різновиди їх порушень. Основні властивості уваги та їх експериментальне дослідження. Методики дослідження уваги. Підходи до визначення інтелекту. Психодіагностичні моделі інтелекту. Функціональна асиметрія головного мозку. Неврологічні засади когнітивних особливостей ліворуких дітей. Психологічні прояви соматизованої депресії. Психогенні сексуальні розлади. Нетипова сексуальна поведінка.

Класифікація методів психологічних досліджень. Метод моделювання в психологічних дослідженнях. Психодіагностика, психометрія, психологічна оцінка. Конструювання тесту. Характеристики ефективних тестів.

Тема 10. Психологічна корекція осіб з ненормативним розвитком

Основні види, методи та форми корекційно-розвивальних практик. Біхевіористські методи корекції. Метод систематичної десенсибілізації. Методи, засновані на принципі біологічного зворотного зв'язку. Жетонний метод. Холдінг. Сутність методу психодрами, форми та види психодрами. Методики психодрами. Методи ігротерапії. Вимоги до обладнання та поведінки психолога ігротерапевта. Арттерапія. Казкотерапія. Психогімнастика. Структура психогімнастичного заняття.

Тема 11. Психологічна корекція ненормативного перебігу сімейної соціалізації

Структура дисфункціональної родини. Проблеми родинних дисфункцій з погляду теорії трансактного аналізу. Психокорекція з використанням нового рішення та аналізу сімейного сценарію. Поведінкові методи сімейної психокорекції. Система парадоксальних приписів Дж. Хейлі. Теорії комунікативних порушень Вацлавика. Вправи, спрямовані на подолання комунікативних порушень. Гештальт-терапія В. Сатир. Використання „скульптури” та обміну ролями. Системні моделі сімейної психологічної корекції. Варіанти групової корекції порушених сімейних стосунків.

Тема 12. Порушення соціалізації. Залежні стани

Діагностичні критерії алкоголізму. Стадії алкоголізму. Розлади психічних процесів внаслідок алкоголізму. Розлади особистості. Ознаки наркозалежності. Чинники наркозалежності. Діагностичні критерії наркозалежності. Стадії наркозалежності. Соціальні наслідки наркозалежності. Мікросоціальні наслідки наркозалежності. Розлади психічних процесів внаслідок наркозалежності. Розлади особистості при наркозалежності. Правопорушення як результат наркозалежності.

Питання до атестаційного екзамену зі спеціальності

1. Методологія як спосіб досягнення і побудови наукового знання.
2. Функції сучасної методології.
3. Рівні методології, їх основна характеристика та значення в науковому дослідженні.
4. Психологія в системі знань.

5. Поняття про науку як спосіб пізнання дійсності. Зв'язок науки як системи знань із методологією.
6. Проблеми і труднощі, кризові явища сучасної методології.
7. Основні методи психології.
8. Поняття про науковий метод.
9. Поняття комплексної проблеми, теми, наукового питання.
10. Поняття про наукову школу. Сучасні наукові школи у психології.
11. Категоріальний апарат сучасної методології психології. Наукові категорії: підхід, теорія, концепція.
12. Основні ознаки та характеристики наукового дослідження.
13. Загальнонаукові та конкретно-наукові принципи, їх роль у науковому пізнанні психіки.
14. Сутнісний зміст принципів детермінізму, розвитку, цілісності.
15. Сутнісний зміст принципів системності, відносності, додатковості.
16. Сутнісний зміст принципів об'єктивності, антропності, самоорганізації.
17. Категорії свідомого і підсвідомого у психології.
18. Категорія психічного, шляхи його пізнання.
19. Категорії особистості та діяльності у психології.
20. Діяльність науковця: продуктивність, наукова організація праці.
21. Наукова, практична, дослідницька діяльність психолога.
22. «Страсбурзька декларація» і її вплив на розвиток сучасної психотерапії.
23. Психотерапія і психологічне консультування: спільне й відмінне.
24. Загальні поняття психоаналізу, метод «вільних асоціацій».
25. Концепція особистості З. Фрейда – топографічна і динамічна моделі.
26. Основні напрямки психоаналізу.
27. Основні поняття гештальттерапії.
28. П'ятишарова структура неврозу за Ф. Перлзом.
29. Невротичні механізми за Ф. Перлзом.
30. Основні поняття теорії К. Роджерса.
31. Особистість, що повноцінно функціонує.
32. Тренінг у роботі з групою.
33. Тренінгова група як засіб та середовище для змін учасників.
34. Морально-етичні проблеми, що виникають при роботі в тренінговій групі.
35. Алгоритм та принципи побудови тренінгових програм.
36. Методичні засоби тренінгу (компоненти тренінгу).
37. Динамічні процеси в тренінговій групі. Фази розвитку тренінгової групи.
38. Ролі та функції ведучого тренінгу.
39. Робота з групою та груповою динамікою в діяльності тренера.
40. Критерії успішності тренінгової роботи.
41. Індикатори психічного здоров'я.
42. Стан фрустрації. Особливості перебігу.
43. Стан тривалої/хронічної нервово-психічної напруги. Характеристика.
44. Сучасні теорії розуміння особистості, їх відмінність.
Стадії розвитку мозку в онтогенезі. Поняття і види нейромедіаторів.
45. Основні концепції виникнення психосоматичних захворювань.

46. Діагностика та лікування психосоматичних хворих.
47. Поняття про норму та патологію в клінічній психології.
48. Розділи клінічної психології та їх зв'язок з іншими науками.
49. Сенсорні процеси та різновиди їх порушень.
50. Основні властивості уваги та їх експериментальне дослідження. Методики дослідження уваги.
51. Підходи до визначення інтелекту. Психодіагностичні моделі інтелекту.
52. Функціональна асиметрія головного мозку.
53. Неврологічні засади когнітивних особливостей ліворуких дітей.
54. Психологічні прояви соматизованої депресії.
55. Психогенні сексуальні розлади.
56. Нетипова сексуальна поведінка.
57. Класифікація методів психологічних досліджень.
58. Психодіагностика, психометрія, психологічна оцінка.
59. Характеристики ефективних тестів.
60. Проекція як психологічний феномен. Проективна гіпотеза і проективні методики.
61. Проективні методики: від феномену проекції до принципу дослідження.
62. Об'єктивні методики
63. Суб'єктивні методики
64. Предмет і завдання патопсихології.
65. Поняття етіології і патогенезу; класифікація психічних хвороб.
66. Типи перебігу психічних захворювань.
67. Загальна психопатологія, поняття симптому, синдрому; продуктивні та негативні симптоми; психотичний і непсихотичний рівень психічних розладів.
68. Розлади сприйняття.
69. Поняття маячення. Види маячення.
70. Порушення пам'яті, уваги та мислення.
71. Аномалії емоційної сфери особистості.
72. Патопсихологічні реєстр-синдроми.
73. Етика психологічної взаємодії. Професійна позиція консультанта
74. Клінічне опитування пацієнта
75. Етапи клінічного опитування пацієнта.
76. Первинна клінічна бесіда
77. Хвороба-особистість.
78. Нозос-патос.
79. Реакція-стан-розвиток.
80. Психотичне-непсихотичне.
81. Екзогенне-психогенне-ендогенне.
82. Дефект-виздоровлення-хроніфікація.
83. Адаптація-деадаптація.
84. Компенсація-декомпенсація.
85. Негативне-позитивне.
86. Порушення сприйняття.
87. Порушення мислення.

- 88.Порушення емоцій.
- 89.Порушення волі.
- 90.Порушення потягів.
- 91.Порушення пам'яті.
- 92.Порушення інтелекту.
- 93.Порушення свідомості.
- 94.Межа між нормою та патологією.
- 95.Поняття розладів особистості.
- 96.Поняття гармонійної особистості.
- 97.Місце психічного фактору в соматичній патології.
- 98.Типи психічного реагування на хворобу.
- 99.Психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях.
100. Передумови формування психосоматичних захворювань.
101. Психосоматичні захворювання: хвороби органів дихання.
102. Психосоматичні захворювання: серцево-судинні.
103. Психосоматичні захворювання: шлунково-кишкові захворювання.
104. Психосоматичні захворювання: ендокринної системи.
105. Психосоматичні захворювання: гінекологія та акушерство.
106. Психосоматичні захворювання: функціональні сексуальні розлади.
107. Психосоматичні захворювання: аспекти харчової поведінки.
108. Особливості хірургічного пацієнта.
109. Особливості терапевтичного пацієнта.
110. Особливості травматологічного пацієнта.
111. Поняття "внутрішньої картини хвороби".
112. Психологічні проблеми психосоматичних розладів.
113. Первинна, вторинна і третинна профілактика.
114. Співвідношення об'єктивного й суб'єктивного аспектів захворювання.
115. Психологічні механізми розвитку психогенних захворювань.
116. Роль психічного фактору у виникненні і протіканні соматичних розладів.
117. Невротичні симптоми і психогенні реакції на стан здоров'я у хворих серцево-судинними захворюваннями.
118. Психічні порушення і зміни особистості у соматичних хворих.
119. Психологічні особливості вагітної жінки.
120. Психологічні особливості онкологічного хворого.
121. Психологічні особливості інфекційного хворого.
122. Психологічні особливості відношень "мати-дитина".
123. Психологія й психопатологія раннього юнацтва.
124. Психологічні особливості осіб літнього й похилого віку.
125. Поняття про психопрофілактику.
126. Первинна, вторинна і третинна психопрофілактика.
127. Група ризику психічних захворювань.
128. Профілактика психосоматичних захворювань.
129. Групи ризику психосоматичних захворювань.
130. Психопрофілактика порушень сексуального здоров'я.
131. Статеве виховання і сексуальна освіта.

132. Психолого-педагогічні аспекти психопрофілактики.
133. Вікові аспекти психопрофілактики.
134. Психопрофілактика в дитячому і підлітковому віці.
135. Психопрофілактика в зрілому віці.
136. Геронтологічні аспекти психопрофілактики.
137. Ознаки порушення пам'яті, інтелекту.
138. Клінічні й експериментальні способи визначення глибини ураження психічних функцій.
139. Діагностичні критерії алкоголізму.
140. Стадії алкоголізму.
141. Діагностичні критерії наркозалежності.
142. Стадії наркозалежності.
143. Підходи до поняття здоров'я.
144. Відмінності між психологічним і психічним здоров'ям.
145. Вплив критичних навантажень та екстремальних факторів зовнішнього середовища на функціонування психіки та формування психічних станів.
146. Формування та перебіг стресу.
147. Психічні стани при гострому та хронічному впливі стресора.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства (руководство для врачей). – М.: Медицина, 1993. – 400с.
2. Алекситимия и методы ее определения при пограничных психосоматических расстройствах / Д.Б. Ересько, Г.С. Исурина, Е.В. Койдановская и др.: Метод. пособие. – СПб., 1994.
3. Анастаси А. Психологическое тестирование. 2-е изд.– М., 2008.-564с.
4. Бадмаев Б.Ц. Психология: как ее изучить и усвоить. – М., 1997. – 256с.
5. Базілевська Л.С. Основи психогієни: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Дрогобич: Ред. вид. Відділ ДДПУ імені Івана Франка.–2009.– 308 с.
6. Березин С. В., Лисецкий К. С., Назаров Е. Н. Психология наркотической зависимости и созависимости. – М.: МПА, 2001. – 213 с.
7. Берковиц Л. Агрессия: причины, последствия и контроль. – Спб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2001.
8. Битенский В. С., Херсонский Б. Г., Дворяк С. В., Глушков В. А. Наркомании у подростков. – Киев: Здоровье, 1989.
9. Блейхер В.М., Крук И.В. Толковый словарь психиатрических терминов. – Воронеж: МЭДОК, 1995. – 640с.
10. Боев И.В. Пограничная аномальная личность. – Ставрополь: СГМА, 1999. – 362с.
11. Бройтигам В., Кристиан П., Рад М. Психосоматическая медицина: кратк. учебн.: Пер. с нем. Г.А. Обухова, А.В. Брунека; Предисл. В.Г. Остроглазова. – М.: ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1999.
12. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.Н. Словарь-справочник по психологической диагностике. – К., 2006.

13. Бюдженталь Дж. Искусство психотерапевта. – СПб.: Питер, 2001.
14. В. Винославська // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – №7. С. 65-70.
15. Варнавських К.М. Проблема професійного самовизначення молоді на сучасному етапі ринкових перетворень // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – №4. – С. 109-115.
16. Василюк Ф. Е. Методологический анализ в психологии / Ф.Е.Василюк. – М.: Смысл, 2003.
17. Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. – М.: «Ось-89», 1999. – 176 с.
18. Велитченко Л. К. Методологічні та теоретичні проблеми психології: програмний конспективний довідник / Л.К. Велитченко, В.І Подшивалкіна. – Одеса, 2009. – 279 с.
19. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібн. / О. В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2008. – 399 с.
20. Галян І.М. Психодіагностика: підручник [для студ. вищ. навч. закладів] / Ігор Галян. – Київ: Академвидав, 2009. – 464с.
21. Заболевания вегетативной нервной системы / Вейн А.М., Вознесенская Т.Г., Голубев В.Л. и др. / Под ред. А.М. Вейна. – М.: Медицина, 1991. – 624с.
22. Земба // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – №3. – С. 42-48.
23. Исаев Д.Н. Психосоматическая медицина детского возраста. – СПб.: Специальная литература, 1996. – 454с.
24. Исаев Д.Н. Психосоматические расстройства у детей. – СПб.: Питер, 2000
25. Карвасарский Б.Д. Неврозы. Руководство для врачей. – М.: Медицина, 1990.
26. Карманное руководство к МКБ-10. Классификация психических и поведенческих расстройств с глоссарием и исследовательскими диагностическими критериями / Под ред. Дж. Э. Купера: Пер. с англ. – К.: Сфера, 2000. – 464с.
27. Кириленко Т.С. Психологія: емоційна сфера особистості: підручник [для студ. вищ. навч. закладів] – Київ: Либідь, 2007. – 253с.
28. Ковальчук В. Технологія навчання дорослих на основі особистісно орієнтованого підходу: тренінг – К.: Шкільний світ, 2009. – 136 с.
29. Корнилова Т.В. Методологические основы психологии / Т. В. Корнилова, С. Д. Смирнов. – СПб.: Питер, 2007.
30. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. — К.: Радянська школа, 1989. — 608 с.
31. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001.
32. Крайг Г. Психология развития / Грейс Крайг / Пер. с англ. — СПб.: Питер, 2002. — 992 с.
33. Лейтц Г. Психодрама: теория и практика. – М.: Прогресс, 1994.
34. Лурия Р.Я. Внутренняя картина болезни и иатрогенные заболевания. – М., 1944. (репринт. изд. 1977).
35. Любан-Плоцца Б., Пельдингер В., Крегер Ф. Психосоматический больной на приеме у врача: Пер. с нем. – СПб., 1996. – 256с.

36. Максименко С.Д. Генетическая психология. – М.: Релф-бук, К.: Ваклеар, 2000. – 342 с.
37. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика: Справочник практического психолога. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 992с.
38. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Практическое руководство. – 6-е изд. – М.: Медпресс-информ., 2009.- 398с.
39. Менделевич В.Д. Наркозависимость и коморбидные расстройства поведения. Психологические и патопсихологические аспекты. – М.: Медпресс-информ., 2003. – 238с.
40. Менделевич В.Д. Психология девиантного поведения. – М.: Медпресс-информ., 2001. – 432с.
41. Менделевич В.Д., Соловьева С.Л. Неврология и психосоматическая медицина. – М.: Медпресс-информ., 2002.
42. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу. – К., 2004. – 192 с.
43. Никандров В. В. Методологические основы психологии. Учебное пособие / В.В.Никандров. – СПб.: Речь, 2008. – 235 с.
44. Николаева В.В. Влияние хронической болезни на психику. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1987. – 167с.
45. Петровский А. В. Основы теоретической психологии / В. А. Петровский, М. Г. Ярошевский – М.: 1998. – 528 с.
46. Поторій Я.І. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери студента / Я.І. Поторій // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – №2. – С. 36-39.
47. Психологическая энциклопедия. – 2-е изд. / Под ред З.Корсини, А.Ауэрбаха. – СПб.: Питер, 2003. – 1096с.
48. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості. – К., 1996. – 165 с.
49. Роджерс К. Клиентцентрированная терапия: теория, современная практика и применение. – М.: Эксмо-Пресс, 2002.
50. Роджерс К. Консультирование и психотерапия. – М.: Эксмо-Пресс, 1999.
51. Ромек В., Ромек Е. Тренинг наслаждения. – СПб., 2003.
52. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика. – М., 1993.
53. Середницька І. Стресостійкість як засіб попередження конфліктів у студентської молоді / І. Середницька // Педагогічна думка. – 2005. – №4. – С.20-24.
54. Скотна Н., Середницька І., Стець В. Ідентичність особистості: теоретико-емпіричний аналіз. Практичний посібник. – Дрогобич, редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 70с.
55. Скотна Н.В., Стець В.І. Патопсихологія: теорія та методи діагностики. Навчально-методичний посібник. - Дрогобич, редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 174с.
56. Слободянюк І. А., Сидоренко Ж. В. Гуманістична психологія і психотерапія. – К.: 2016.
57. Слободянюк І. А. Основи клієнцентованої терапії. – К.: 2016.

58. Смирнов Д.И. Секреты хорошей и плохой учебы студентов / Д.И. Смирнов // Психология в вузе. – 2003. – №4. – 3-22.
59. Смит М. Тренинг уверенности в себе. – СПб., 2000.
60. Соколова І.М. Рівень конфліктності та ступінь емоційного напруження у студентів молодших курсів / І.М. Соколова // Вісник ХДПУ. – Х., 2001. – Вип.5: Психологія. – С. 170-174.
61. Стець В.І. Каут Н.М. Дефектологія: плани практичних занять. Навчально-методичний посібник. Дрогобич, редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2010. – 70с.
62. Столярчук О. А. Вплив емоційного стану викладача на пізнавальну діяльність студентів / О. А. Столярчук // Вища школа. – 2006. – № 1. – С. 79–82.
63. Столярчук О. А. Професійна самооцінка фахівця : теорія і практика : навч.-метод. посіб. / О. А. Столярчук. - К. : Науковий світ, 2010. – 103 с.
64. Столярчук О. Вплив криз фахового навчання на формування професійної самооцінки майбутніх учителів / Олеся Столярчук // Педагогічна освіта : теорія і практика. Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр. [редкол. :Огнев'юк В. О., Бех І. Д., Хоружа Л. Л.]. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – № 2 (14). – С. 90–94.
65. Суицид: Хрестоматия по суицидологии. – К.: А. Л. Д., 1996. – 216 с.
66. Суицидология. Прошлое и настоящее: Проблема самоубийства в трудах философов, социологов, психотерапевтов и в художественных текстах. – М.: Когито-Центр, 2001. – 570 с.
67. Сыропятов О.Г., Дзеружинская Н.А. Клиническая психология: Пособие для врачей и психологов. – К.: Наук. світ, 2005. – 260 с.
68. Сыропятов О.Г., Дзеружинская Н.А. Фитотерапия психосоматических расстройств. – К.: ВЕАП, 2001. – 88с.
69. Ткаченко О.М. Принципи та категорії психології / О.М.Ткаченко. – Київ: Вища школа, 1979.
70. Фаустова Э. Межличностные отношения в студенческой среде / Э. Фаустова // Высшее образование в России. – 1999. – №1. – С. 96-97.
71. Фокин Ю.Г. Преподавание и воспитание в высшей школе: Методология, цели и содержание, творчество: уч. пособ. / Ю.Г. Фокин. – М.: Академия, 2002. – 224 с.
72. Фрейд З. Введение в психоанализ / З. Фрейд. – СПб.: Питер, 2007.
73. Фромм Э. Антология человеческой деструктивности. – М.: Республика, 1994. – 448 с.
74. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. – СПб.: Питер Ком, 1998. – 608 с.
75. Шахматов Н.Ф. Психическое старение: счастливое и болезненное. – М.: Медицина, 1996. – 304с.
76. Шнайдер К. Клиническая психопатология. – 14-е неизмен. изд.: Пер. с нем. – К.: Сфера, 1999. – 236с.
77. Эллис А. Гуманистическая психотерапия: Рационально-эмоциональный подход / А. Эллис; пер. с англ. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2002

- 78.Юрченко В.І. Вплив взаємин між студентами і викладачами на Я-концепцію майбутнього вчителя / В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 1997. – №1. – С. 119-123.
- 79.Юрченко В.І. Оцінні ставлення в педагогічній взаємодії / В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 1998. – №4. – С. 91-98.
- 80.Як стати майстерним педагогом: Навчально-методичний посібник/ Кол. автор. Ковальчук В.І., Сергєєва Л.М . та ін. – К.: ТОВ «Етіс плюс», 2007 – 184 с.
- 81.Яремчук С.В. Професійно-психологічна спрямованість особистості майбутнього вчителя / С.В. Яремчук // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2001. – №1. – С. 89-96.
- 82.Ященко Е.Ф. Исследование ценностно-смыслового аспекта самоактуализации студентов / Е.Ф. Ященко // Вопросы психологии. – 2007. – №1. – 80-90.